

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การตัดสินใจของเกษตรกรในการใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือในจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่นและมหาสารคาม ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) เป็นหลัก พร้อมทั้งนำวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) มาใช้ประกอบในการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ ชัดเจนและช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในการ บรรยาย อธิบายเหตุผลตามความเป็นจริงของปรากฏการณ์ที่ได้ทำการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกร 2) ลักษณะการประกอบกิจกรรมค้าสัตว์ การใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกร 3) ปัจจัยที่เป็นมูลเหตุในการตัดสินใจของเกษตรกรในการใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ และ 4) เปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นมูลเหตุในการตัดสินใจของเกษตรกรในการใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือที่มีลักษณะพื้นฐานทางด้านสังคมและเศรษฐกิจลักษณะการประกอบกิจกรรมค้าสัตว์ และการใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกรแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรที่ใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือในจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่นและมหาสารคาม จำนวน 183 ราย ที่ได้มาจากการสุ่มเลือกเกษตรกรที่มาใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือทั้ง 6 แห่ง เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ (interview schedule) ที่ประกอบด้วยคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น (open - ended question) และคำถามที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ (close - ended question) โดยเนื้อหาของการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ตอน ตามขอบเขตของการศึกษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนธันวาคม 2550-พฤษภาคม 2551 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) ค่าสูงสุดของข้อมูล (maximum) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (minimum) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) t- test, F - test และ Scheffe' test

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ลักษณะพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกร

5.1.1.1 ลักษณะพื้นฐานทางสังคม

สภาพพื้นฐานทางด้านสังคมของเกษตรกรผู้ให้บริการตลาดนัดโค-กระบือในจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่นและจังหวัดมหาสารคาม พบว่า เกษตรกรผู้ให้บริการเป็นชายทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีอายุเฉลี่ย 50.55 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้วหรือร้อยละ 84.70 ร้อยละ 72.68 สำเร็จ

การศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ภูมิสำเนาและตลาดนัดโค-กระบือที่ใช้บริการอยู่ในจังหวัดเดียวกันมากที่สุดหรือร้อยละ 53.00 ด้านประกอบอาชีพส่วนใหญ่หรือร้อยละ 60.11 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักและมีการประกอบอาชีพอื่นเป็นอาชีพรอง ได้แก่ การค้าโคและกระบือมีชีวิตมากที่สุดหรือร้อยละ 67.75 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.74 คนต่อครัวเรือน มีแรงงานเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 2.46 คนต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 91.80 เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร โดยกลุ่มที่เกษตรกรผู้ใช้บริการเป็นสมาชิกมากที่สุดคือ กลุ่มลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรร้อยละ 70.50 และกลุ่มกองทุนหมู่บ้านร้อยละ 81.42 มีประสบการณ์การเลี้ยงโคหรือกระบือเฉลี่ย 27.35 ปี

5.1.1.2 ลักษณะพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ

สภาพพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือในจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่นและจังหวัดมหาสารคาม พบว่า เกษตรกรผู้ใช้บริการมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ย 19.95 ไร่ต่อครัวเรือน และส่วนใหญ่หรือร้อยละ 53.00 มีรถบรรทุกส่วนตัวเป็นของตนเอง มีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 91,437.74 บาทต่อปี โดยมีรายได้จากการปลูกข้าวมากที่สุด เฉลี่ย 35,902.73 บาท รองลงมาได้จากการปลูกพืชไร่และเลี้ยงโคหรือ 26,737.70 บาท และ 23,142.07 บาท ตามลำดับ และมีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 185,573.96 บาทต่อปี โดยรายได้จากการค้าโค-กระบือมีชีวิตมากที่สุดเฉลี่ย 154,240.40 บาท รองลงมาได้จากการรับจ้างทั่วไปและรับจ้างขนสัตว์ เฉลี่ย 10,940.43 บาท และ 10,267.47 บาท ตามลำดับ และรวมมีรายได้เฉลี่ย 277,011.70 บาทต่อปี สภาพการกู้เงินเพื่อใช้ค่าสัตว์ ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 68.31 ไม่ได้กู้ยืมเงิน และร้อยละ 31.69 มีการกู้ยืมเงิน โดยกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกองทุนหมู่บ้าน และสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 24.04, 10.39 และ 2.73 ตามลำดับ

5.1.2 ลักษณะการประกอบกิจกรรมค้าสัตว์ การใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกร

5.1.2.1 ลักษณะการประกอบกิจกรรมค้าสัตว์

ลักษณะการประกอบกิจกรรมค้าสัตว์ของเกษตรกรผู้ใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือในจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่นและจังหวัดมหาสารคาม พบว่า เกษตรกรผู้ใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือมีประสบการณ์การค้าโคกระบือเฉลี่ย 27.23 ปี และร้อยละ 57.92 ไม่มีใบอนุญาตค้าสัตว์ และ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่รวบรวมโคหรือกระบือจากเกษตรกรรายย่อยหรือร้อยละ 73.78 และเกือบทั้งหมดหรือร้อยละ 98.36 ไม่มีการเลี้ยงขุนก่อนนำมาขาย ประเภทสัตว์ที่นำมาขาย เกษตรกรส่วนใหญ่ นำโคมาขายหรือร้อยละ 91.26 ส่วนที่เหลือหรือร้อยละ 8.74 นำกระบือมาขาย และแหล่งซื้อ

ขายอื่นนอกจากตลาดนัดโค-กระบือที่ใช้บริการ คือ ขายตามตลาดนัดโค-กระบือ เกษตรกรรายย่อย ในท้องถิ่น และพ่อค้าชำแหละในท้องถิ่น หรือร้อยละ 88.52, 81.97 และ 58.91 ตามลำดับ

5.1.2.2 การใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ

ลักษณะการประกอบกิจกรรมค้าสัตว์ของเกษตรกรผู้ให้บริการตลาดนัดโค-กระบือในจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่นและจังหวัดมหาสารคาม พบว่า เกษตรกรผู้ให้บริการตลาดนัดโค-กระบือส่วนใหญ่หรือร้อยละ 60.11 ถูกชักนำให้มาใช้บริการโดยเพื่อนเกษตรกรด้วยกัน และนำสัตว์มาขายเฉลี่ย 3.20 นัดต่อเดือน จำนวนสัตว์ที่นำมาขายเฉลี่ย 4.60 ตัวต่อนัด และร้อยละ 71.04 ไม่ได้จ้างแรงงานเพื่อใช้ในการค้าสัตว์ วิธีการเคลื่อนย้ายสัตว์เกษตรกรใช้รถบรรทุกสัตว์ในเคลื่อนย้ายทั้งหมด โดยร้อยละ 53.00 จ้างรถบรรทุกสัตว์ ระยะทางจากบ้านพักถึงตลาดนัดโค-กระบือที่ใช้บริการเฉลี่ย 72.79 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางเฉลี่ย เฉลี่ย 89.45 นาที (1 ชั่วโมง 30 นาที) ส่วนในเรื่องที่ใช้บริการในตลาดนัดโค-กระบือ เกษตรกรผู้ให้บริการทั้งหมดมาใช้บริการด้านการขายโคหรือกระบือ (ร้อยละ 100.00) รองลงมาร้อยละ 93.99 มาใช้บริการร้านอาหารด้วย ส่วนที่เหลือมาใช้บริการ ด้านซื้อสินค้าเบ็ดเตล็ด ซื้อพืชอาหารสัตว์ ซื้อยารักษาโรคและอาหารเสริม ด้านการซื้อโคหรือกระบือ ด้านซื้อขายโคหรือกระบือ จ้างรถบรรทุกสัตว์ และเช่าคอกพักสัตว์ หรือคิดเป็นร้อยละ 83.34, 59.02, 53.01, 47.00, 30.05, 3.86 และ 1.39 ตามลำดับ ในด้านต้นทุนในการนำสัตว์ แยกเป็นต้นทุนในการนำโคมาขายเฉลี่ย 10,744.53 บาทต่อตัว และกระบือเฉลี่ย 14,130.97 บาทต่อตัว ด้านราคาขายสัตว์ที่ได้รับ แยกเป็นราคาขายโคเฉลี่ย 11,375.04 บาทต่อตัว และกระบือเฉลี่ย 14,744.79 บาทต่อตัว ส่วนในด้านประมาณการน้ำหนักสัตว์ที่เกษตรกรนำมาขาย แยกเป็นน้ำหนักโคเฉลี่ย 242.36 กิโลกรัมต่อตัว และกระบือเฉลี่ย 356.14 กิโลกรัมต่อตัว

5.1.2.3 ปัญหาอุปสรรคในการใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ

ปัญหาอุปสรรคของเกษตรกรผู้ให้บริการตลาดนัดโค-กระบือในจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่นและมหาสารคาม ศึกษาได้สรุปประเด็นปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกรผู้ให้บริการ โดยมีประเด็นศึกษา 4 ด้าน ได้แก่

1) ด้านสถานที่บริการและสภาพแวดล้อมการบริการของตลาดนัดโค-กระบือ ศึกษาทั้งหมด 8 ประเด็น หากพิจารณาทุกประเด็นศึกษาพร้อมกันทั้งหมด พบว่า เกษตรกรผู้ให้บริการไม่มีปัญหาอุปสรรคในด้านนี้ แต่หากพิจารณาเป็นรายประเด็นแล้ว พบว่า เกษตรกรผู้ให้บริการประสบปัญหาอุปสรรคในระดับมีปัญหาน้อย 1 ประเด็น คือ สภาพพื้นที่ดำเนินการในช่วงฤดูฝนไม่เอื้ออำนวยต่อการให้บริการ

2) บุคลากรผู้ให้บริการ การศึกษาปัญหาอุปสรรคในการให้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกรผู้ให้บริการ ด้านบุคลากรให้บริการในตลาดนัดโค-กระบือ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

2.1) การบริหารจัดการของผู้จัดการตลาดนัดโค-กระบือ

การศึกษาประเด็นปัญหาด้านการบริหารจัดการของผู้จัดการตลาดนัดโค-กระบือ ศึกษาทั้งหมด 4 ประเด็น หากพิจารณาทุกประเด็นพร้อมกันทั้ง 4 ประเด็น พบว่า เกษตรกรผู้ให้บริการไม่มีปัญหาในด้านนี้ และหากพิจารณาเป็นรายประเด็นก็ไม่มีปัญหาในด้านนี้ทุกประเด็นเช่นกัน

2.2) พนักงานประจำตลาดนัดโค-กระบือ

การศึกษาประเด็นปัญหาด้านพนักงานประจำตลาดนัดโค-กระบือ หากพิจารณาทุกประเด็นพร้อมกันทั้ง 2 ประเด็น พบว่า เกษตรกรผู้ให้บริการตลาดนัดโค-กระบือ ไม่มีปัญหาเรื่องนี้และหากพิจารณาเป็นรายประเด็นก็ไม่มีปัญหาในด้านนี้ทุกประเด็นเช่นกัน

2.3) เจ้าหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงาน

การศึกษาประเด็นปัญหาด้านเจ้าหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของตลาดนัดโค-กระบือ หากพิจารณาทุกประเด็นพร้อมกันทั้ง 2 ประเด็น พบว่า เกษตรกรผู้ให้บริการตลาดนัดโค-กระบือ ไม่มีปัญหาเรื่องนี้และหากพิจารณาเป็นรายประเด็นก็ไม่มีปัญหาในด้านนี้ทุกประเด็นเช่นกัน

3) กระบวนการบริการด้านการซื้อขายสัตว์

การศึกษาประเด็นปัญหาด้านการซื้อขายสัตว์ของตลาดนัดโค-กระบือ หากพิจารณาทุกประเด็นพร้อมกันทั้ง 2 ประเด็น พบว่า เกษตรกรผู้ให้บริการตลาดนัดโค-กระบือ ไม่มีปัญหาเรื่องนี้และหากพิจารณาเป็นรายประเด็นก็ไม่มีปัญหาในด้านนี้เช่นกัน

4) ด้านผู้มาสนับสนุนการดำเนินงานของตลาดนัดโค-กระบือ

ประเภทการประกอบธุรกิจสนับสนุนการดำเนินงาน ได้แก่ ด้านผู้ค้าซื้อสัตว์ ด้านธุรกิจการจำหน่ายสินค้าอุปโภคและบริโภค และการขนส่งสัตว์ สามารถสรุปผลการศึกษา จำแนกประเภทตามธุรกิจที่มาสนับสนุนการดำเนินงานของตลาดนัดโค-กระบือได้ดังนี้

4.1) พ่อค้าที่มาซื้อสัตว์

การศึกษาประเด็นปัญหาด้านพ่อค้าที่มาซื้อสัตว์ในตลาดนัดโค-กระบือในจังหวัดร้อยเอ็ดหากพิจารณาทุกประเด็นพร้อมกันทั้ง 2 ประเด็น พบว่า เกษตรกรผู้ให้บริการ ไม่มีปัญหาเรื่องนี้และหากพิจารณาเป็นรายประเด็นก็ไม่มีปัญหาในด้านนี้เช่นกัน

4.2) ธุรกิจจำหน่ายอาหาร

การศึกษาเรื่องการประสบปัญหาด้านการจำหน่ายอาหารที่มาสนับสนุนการดำเนินงานของตลาดนัดโค-กระบือ พบว่า เกษตรกรผู้ให้บริการไม่ประสบปัญหาเรื่องนี้ได้แก่ (1) ปัญหาจำนวนผู้มาประกอบธุรกิจจำหน่ายอาหารน้อยรายไม่เพียงพอต่อการให้บริการ (2) ปัญหาสถานที่จำหน่ายอาหารไม่เหมาะสมแก่การให้บริการ (3) ปัญหาราคาอาหารแพงเกินไป และ (4) ปัญหาอาหารไม่สะอาดและถูกสุขลักษณะ

4.3) ธุรกิจจำหน่ายประเภทสินค้าเบ็ดเตล็ดทั่วไป

การศึกษาเรื่องการประสบปัญหาด้านธุรกิจจำหน่ายประเภทสินค้าเบ็ดเตล็ดทั่วไปที่มาสนับสนุนการดำเนินงานของตลาดนัดโค-กระบือ พบว่า เกษตรกรผู้ให้บริการตลาดนัดโค-กระบือไม่ประสบปัญหาเรื่องนี้ได้แก่ (1) ปัญหาสถานที่จำหน่ายไม่เหมาะสม และ (2) ปัญหาราคาสินค้าแต่ละประเภทแพงเกินไป

4.4) ธุรกิจรับจ้างขนสัตว์

การศึกษาเรื่องการประสบปัญหาด้านผู้มารับจ้างขนสัตว์ที่มาสนับสนุนการดำเนินงานของตลาดนัดโค-กระบือ พบว่า เกษตรกรผู้ให้บริการตลาดนัดโค-กระบือไม่ประสบปัญหาเรื่องนี้ได้แก่ (1) ปัญหาจำนวนผู้มาประกอบธุรกิจน้อย และ (2) ปัญหาอัตราค่าบริการไม่เหมาะสม

4.5) ธุรกิจจำหน่ายยารักษาโรคสัตว์และพืชอาหารสัตว์

การศึกษาเรื่องการประสบปัญหาด้านผู้จำหน่ายยารักษาโรคสัตว์และพืชอาหารสัตว์ในตลาดนัดโค-กระบือ พบว่า เกษตรกรผู้ให้บริการตลาดนัดโค-กระบือไม่ประสบปัญหาเรื่องนี้ได้แก่ (1) ปัญหาสถานที่จำหน่ายไม่เหมาะสม (2) ปัญหาไม่มีผู้มาประกอบธุรกิจจำหน่ายยารักษาโรคสัตว์และพืชอาหารสัตว์น้อย และ (3) ปัญหายารักษาโรคสัตว์ไม่มีคุณภาพและมีราคาแพง

5.1.3 ปัจจัยที่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจให้บริการตลาดนัดโค-กระบือ

ปัจจัยที่เป็นมูลเหตุในการตัดสินใจต่อการให้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกรผู้ให้บริการ ศึกษาทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) สถานที่บริการและสภาพแวดล้อมการบริการ 2) บุคลากรผู้ให้บริการ 3) กระบวนการด้านการซื้อขาย และ 4) ด้านปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1.3.1 ด้านสถานที่บริการและสภาพแวดล้อมในการบริการ

ได้ศึกษาทั้งหมด 10 ประเด็น ประกอบด้วย (1) สถานที่ตั้งของตลาดนัดโค-กระบือที่ตั้งชิดถนนสายหลัก ซึ่งการคมนาคมขนส่งสะดวก (2) มีท่าเทียบรถบรรทุกสัตว์ไว้

บริการอย่างเพียงพอ(3)ความกว้างขวางของสถานที่ดำเนินการ (4) สถานที่ดำเนินการมีความร่มรื่น (5) สถานที่มีความสะอาดและเป็นระเบียบ (6) อาคารอำนวยการกว้างขวางสะดวกแก่การเข้าใช้บริการ (7) ลานจอดรถกว้างขวางเพียงพอต่อเกษตรกรที่มาใช้บริการ (8) การมีคอกพักสัตว์ไว้คอยบริการเกษตรกรที่มาใช้บริการ (9) มีห้องน้ำไว้บริการเกษตรกรอย่างเพียงพอ และ (10) ตลาดนัดโค-กระบืออยู่ใกล้กับบ้านพักของเกษตรกร หากพิจารณาโดยภาพรวมทุกประเด็นแล้ว ไม่เป็นสาเหตุในการตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกร แต่หากแยกพิจารณาเป็นรายประเด็นแล้ว พบว่า ประเด็นที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรเพื่อใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือในระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ (1) สถานที่ตั้งของตลาดนัดโค-กระบือตั้งที่ชดถนนสายหลักที่มีการคมนาคมสะดวก และ (2) การมีท่าเทียบรถบรรทุกสัตว์ไว้บริการอย่างเพียงพอ และมีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในระดับน้อย จำนวน 1 ประเด็น คือ ความกว้างขวางของสถานที่ดำเนินการของตลาดนัดโค-กระบือ

ส่วนประเด็นที่เหลืออีก 7 ประเด็น ไม่เป็นสาเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกรผู้ให้บริการ

5.1.3.2 บุคลากรผู้ให้บริการ

ผลการศึกษาปัจจัยด้านบุคลากรผู้ให้บริการในตลาดนัดโค-กระบือ ได้แยกบุคลากรผู้ให้บริการออกเป็น 3 กลุ่ม ตามบทบาทหน้าที่ที่ให้บริการในตลาดนัดโค-กระบือ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1) ผู้จัดการตลาดนัดโค-กระบือ

ได้ศึกษาทั้งหมด 8 ประเด็น ประกอบด้วย (1) การกำหนดวันและเวลาเปิดดำเนินการ (2) กำหนดกฎระเบียบข้อบังคับได้อย่างเหมาะสม (3) จัดสรรพื้นที่ให้บริการในแต่ละส่วนได้อย่างเหมาะสม (4) กำหนดอัตราค่าบริการได้อย่างเหมาะสม (5) การวางอัตราค่าลงใน การให้บริการในแต่ละจุดบริการ ได้อย่างเหมาะสม (6) การจัดวางสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการให้บริการได้อย่างเหมาะสม (7) การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และ (8) สามารถในการควบคุม การซื้อขายและแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นระหว่างการซื้อขายได้เป็นอย่างดี โดยภาพรวมทุกประเด็นแล้ว พบว่า เป็นสาเหตุในการตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกรในระดับน้อย แต่หากแยกพิจารณาเป็นรายประเด็นแล้ว พบว่า ประเด็นที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรเพื่อใช้บริการ ตลาดนัดโค-กระบือในระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ (1) การกำหนดวันและเวลาเปิดดำเนินการ และ (2) สามารถในการควบคุมการซื้อขายและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการซื้อขาย ได้เป็นอย่างดี และมีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในระดับน้อย จำนวน 2 ประเด็น คือ (1)

กำหนดกฎระเบียบข้อบังคับได้อย่างเหมาะสม และ (2) การจัดวางสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการให้บริการได้อย่างเหมาะสม

ส่วนประเด็นที่เหลืออีก 4 ประเด็น ไม่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกรผู้ให้บริการ

2) พนักงานประจำตลาดนัดโค-กระบือ

ได้ศึกษาทั้งหมด 4 ประเด็น ประกอบด้วย (1) พนักงานมีความกระตือรือร้นในการให้บริการ (2) พนักงานใช้ถ้อยคำสุภาพในการสนทนา (3) พนักงานมีความรอบคอบในการให้บริการ และ (4) พนักงานมีความรู้ความชำนาญในเรื่องที่ให้บริการ โดยทุกประเด็นเกี่ยวกับพนักงานประจำตลาดนัดโค-กระบือไม่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ

3) ด้านเจ้าหน้าที่มาสนับสนุนการดำเนินงาน

ได้ศึกษาทั้งหมด 5 ประเด็น ประกอบด้วย (1) จำนวนเจ้าหน้าที่มาสนับสนุนการดำเนินงาน (2) เจ้าหน้าที่ใช้ถ้อยคำสุภาพในการสนทนา (3) เจ้าหน้าที่มีความรวดเร็วในการให้บริการ (4) เจ้าหน้าที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในเรื่องที่ให้บริการ และ (5) การให้บริการนอกเวลาทำการของตลาดนัดโค-กระบือ โดยทุกประเด็นเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่มาสนับสนุนการดำเนินงาน ไม่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ

5.1.3.3 กระบวนการบริการด้านการซื้อขาย

ได้ศึกษาทั้งหมด 6 ประเด็น ประกอบด้วย (1) พนักงานและเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกตลอดการซื้อขาย (2) การให้บริการในแต่ละขั้นตอนรวดเร็ว (3) การเรียกเก็บค่าผ่านประตูหรือค่าบริการตลาดถูกต้องและเป็นธรรม (4) การฉีดวัคซีนควบคุมป้องกันโรคระบาด (5) การออกเอกสารสำคัญทางการซื้อขายมีความชัดเจนถูกต้องอ้างอิงทางกฎหมายได้ และ (6) การตรวจเอกสารสำคัญทางการซื้อขายก่อนออกจากตลาดนัดโค-กระบือ โดยภาพรวมทุกประเด็นแล้วพบว่า เป็นมูลเหตุในการตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกรในระดับน้อย แต่หากแยกพิจารณาเป็นรายประเด็นแล้ว พบว่า ประเด็นที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรเพื่อใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือในระดับน้อย จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ (1) พนักงานและเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกตลอดการซื้อขาย (2) การให้บริการในแต่ละขั้นตอนรวดเร็ว (3) การฉีดวัคซีนควบคุมป้องกันโรคระบาด และ (4) การออกเอกสารสำคัญทางการซื้อขาย มีความชัดเจนถูกต้องอ้างอิงทางกฎหมายได้

ส่วนประเด็นที่เหลืออีก 2 ประเด็น ไม่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกรผู้ให้บริการ

5.1.3.4 ด้านปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงาน

ผลการศึกษาในด้านปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงาน จำแนกออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ 1) พ่อค้าที่มาซื้อสัตว์ 2) ธุรกิจจำหน่ายอาหาร 3) ผู้มาประกอบธุรกิจจำหน่ายสินค้าเบ็ดเตล็ดทั่วไป 4) ผู้มาประกอบธุรกิจขนส่งสัตว์ และ 5) ธุรกิจจำหน่ายยารักษาโรคสัตว์และพืชอาหารสัตว์

1) พ่อค้าที่มาซื้อสัตว์

ได้ศึกษาทั้งหมด 6 ประเด็น ประกอบด้วย (1) พ่อค้าที่มาซื้อสัตว์แต่ละประเภทมาก (2) จำนวนพ่อค้าซื้อสัตว์รายใหญ่มาก (3) พ่อค้าซื้อสัตว์แต่ละรายมีกำลังซื้อมาก (4) ราคาซื้อขายสัตว์สูง (5) ราคายุติธรรม และ (6) มีสัตว์ให้เลือกซื้อ มาก โดยภาพรวมทุกประเด็นแล้ว พบว่า เป็นมูลเหตุในการตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกรในระดับน้อย แต่หากแยกพิจารณาเป็นรายประเด็นแล้ว พบว่า ประเด็นที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรเพื่อใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือในระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ (1) พ่อค้าที่มาซื้อสัตว์แต่ละประเภทมาก (2) จำนวนพ่อค้าซื้อสัตว์รายใหญ่มาก และ (3) พ่อค้าซื้อสัตว์แต่ละรายมีกำลังซื้อ มาก และมีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการของเกษตรกรในระดับน้อย จำนวน 1 ประเด็น คือ ราคาซื้อขายสัตว์สูง

ส่วนประเด็นที่เหลืออีก 2 ประเด็น ไม่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกรผู้ให้บริการ

2) ธุรกิจจำหน่ายอาหาร

ได้ศึกษาทั้งหมด 5 ประเด็น ประกอบด้วย 1) สถานที่จำหน่ายอาหารเหมาะสม (2) จำนวนผู้จำหน่ายอาหารเพียงพอต่อการให้บริการ (3) มีอาหารหลากหลายประเภทให้เลือกใช้บริการ (4) อาหารรสชาติดีและราคาไม่แพง และ (5) การให้บริการรวดเร็ว หากพิจารณาโดยภาพรวมทุกประเด็นแล้วไม่ได้เป็นมูลเหตุในการตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกร แต่หากแยกพิจารณาเป็นรายประเด็นแล้ว พบว่า ประเด็นที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรเพื่อใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือในระดับน้อย จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ สถานที่จำหน่ายอาหารเหมาะสม

ส่วนประเด็นที่เหลืออีก 4 ประเด็น ไม่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกรผู้ให้บริการ

3) ผู้มาประกอบธุรกิจจำหน่ายสินค้าเบ็ดเตล็ดทั่วไป

ได้ศึกษาทั้งหมด 3 ประเด็น ประกอบด้วย (1) สถานที่จำหน่ายสินค้าเบ็ดเตล็ด (2) จำนวนผู้จำหน่ายสินค้าเบ็ดเตล็ด และ (3) คุณภาพดีและราคาไม่แพง โดยทุก

ประเด็นเกี่ยวกับผู้มาประกอบธุรกิจจำหน่ายสินค้าเบ็ดเตล็ดทั่วไปไม่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ

4) ผู้มาประกอบธุรกิจขนส่งสัตว์

ได้ศึกษาทั้งหมด 4 ประเด็น ประกอบด้วย (1) จำนวนผู้มารับจ้างขนส่งสัตว์ (2) อัตราค่าบริการเหมาะสม (3) สภาพรถบรรทุกสัตว์อยู่ในสภาพดี และ (4) ประสิทธิภาพในการขนรถบรรทุกสัตว์ โดยทุกประเด็นเกี่ยวกับผู้มาประกอบธุรกิจขนส่งสัตว์ไม่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ

5) ธุรกิจจำหน่ายยารักษาโรคสัตว์และพืชอาหารสัตว์

ได้ศึกษาทั้งหมด 4 ประเด็น ประกอบด้วย (1) สถานที่จำหน่ายเหมาะสม (2) จำนวนผู้จำหน่ายยารักษาโรคสัตว์และพืชอาหารสัตว์ (3) ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับยารักษาโรคสัตว์และพืชอาหารสัตว์ และ (4) ยารักษาโรคสัตว์และพืชอาหารสัตว์มีราคาถูกและคุณภาพดีโดยทุกประเด็นเกี่ยวกับธุรกิจจำหน่ายยารักษาโรคสัตว์และพืชอาหารสัตว์ไม่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ

5.1.4 เปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นมูลเหตุในการตัดสินใจของเกษตรกร

ผลการเปรียบเทียบตามลักษณะพื้นฐานทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ลักษณะการประกอบกิจกรรมสัตว์และการใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ แตกต่างกัน สามารถสรุปผล ได้ดังนี้

5.1.4.1 เปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ จำแนกตามจำนวนโคหรือกระบือที่เกษตรกรนำมาขาย พบว่า แตกต่างกัน จำนวน 2 ประเด็น คือ

1) ปัจจัยด้านการมีคอกพักสัตว์ไว้คอยบริการเกษตรกรที่มาใช้บริการ พบว่า การมีคอกพักสัตว์ไว้คอยบริการเกษตรกรที่มาใช้บริการ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยเกษตรกรที่นำโคกระบือมาขาย 7 ตัวต่อวันขึ้นไปมีปัจจัยด้านการมีคอกพักสัตว์ไว้คอยบริการเกษตรกรที่มาใช้บริการเป็นมูลเหตุในการตัดสินใจมากกว่าเกษตรกรที่นำโคกระบือไปขายจำนวนอื่น

2) ปัจจัยด้านกำหนดอัตราค่าบริการได้อย่างเหมาะสม พบว่า กำหนดอัตราค่าบริการได้อย่างเหมาะสม เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเกษตรกรที่นำโค-กระบือมาขายจำนวน 4 – 6 ตัว ปัจจัยด้านการมีคอกพักสัตว์ไว้คอยบริการเกษตรกรที่มาใช้บริการ เป็นมูลเหตุในการตัดสินใจมากกว่าเกษตรกรที่นำโค-กระบือไปขายจำนวนอื่น

5.1.4.2 เปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ จำแนกตามประสบการณ์การค้าโค-กระบือ พบว่า แตกต่างกัน 1 ประเด็น คือ ปัจจัยด้านราคาซื้อขายสัตว์สูง พบว่า ปัจจัยด้านราคาซื้อขายสัตว์สูง เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเกษตรกรที่มีประสบการณ์การค้าโค-กระบือไม่เกิน 10 ปี มีปัจจัยด้านนี้มากกว่าเกษตรกรที่มีประสบการณ์การค้าโค-กระบือ 11-21 ปี และเกษตรกรที่มีประสบการณ์การค้าโค-กระบือ 21 ขึ้นไป

5.1.4.3 เปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ จำแนกตามภูมิลำเนาของเกษตรกร พบว่า แตกต่างกัน จำนวน 8 ประเด็น คือ

1) ปัจจัยด้านพนักงานและเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกการซื้อขาย เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกันและเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และพบว่า ปัจจัยด้านนี้ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการในระดับมากกว่าเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกัน

2) ปัจจัยด้านสถานที่ตั้งของตลาดนัดโค-กระบือตั้งที่อยู่ชิดถนนสายหลัก การคมนาคมสะดวก เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกันและเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ปัจจัยด้านนี้ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการในระดับมากกว่าเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกัน

3) ปัจจัยด้านตลาดนัดโค-กระบือตั้งอยู่ใกล้กับบ้านพักของเกษตรกร เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกันและเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ปัจจัยด้านนี้ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดตัดสินใจใช้บริการในระดับมากกว่าเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่น

4) ปัจจัยด้านจำนวนผู้มาจำหน่ายอาหารเพียงพอต่อการให้บริการ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกันและเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ปัจจัยด้านนี้ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการในระดับมากกว่าเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกัน

5) ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่มีความรวดเร็วในการให้บริการ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกันและเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการตลาด

นัดโค-กระบือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ปัจจัยด้านนี้ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการในระดับมากกว่าเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกัน

6) ปัจจัยด้านการให้บริการนอกเวลาทำการของตลาดนัดโค-กระบือ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกันและเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ปัจจัยด้านนี้ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการในระดับมากกว่าเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกัน

7) ปัจจัยด้านการเรียกเก็บค่าผ่านประตูหรือค่าบริการตลาด ถูกต้องและเป็นธรรม เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกันและเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ปัจจัยด้านนี้ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการในระดับมากกว่าเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกัน

8) ปัจจัยด้านสถานที่จำหน่ายอาหารมีความเหมาะสม เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกันและเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ปัจจัยด้านนี้ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดอื่นตัดสินใจใช้บริการในระดับมากกว่าเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาจังหวัดเดียวกัน

5.1.4.4 เปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือ จำแนกตามการมีหรือไม่มีรถบรรทุกส่วนตัว พบว่า แตกต่างกัน จำนวน 6 ประเด็น คือ

1) ปัจจัยด้านพนักงานมีความกระตือรือร้นในการให้บริการ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรมีรถบรรทุกส่วนตัวและไม่มีรถบรรทุกส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และพบว่า ปัจจัยด้านนี้ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่ไม่มีรถบรรทุกส่วนตัวตัดสินใจใช้บริการในระดับมากกว่าเกษตรกรที่มีรถบรรทุกส่วนตัว

2) ปัจจัยด้านลานจอดรถกว้างขวางเพียงพอต่อเกษตรกรที่มาใช้บริการ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรมีรถบรรทุกส่วนตัวและไม่มีรถบรรทุกส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ปัจจัยด้านนี้ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีรถบรรทุกส่วนตัวตัดสินใจใช้บริการในระดับมากกว่าเกษตรกรที่ไม่มีรถบรรทุกส่วนตัว

3) ปัจจัยด้านการจัดวางสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการให้บริการได้อย่างเหมาะสม เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรมีรถบรรทุกส่วนตัวและไม่มีรถบรรทุกส่วนตัวแตกต่างกันอย่าง

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ปัจจัยด้านนี้ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีรถบรรทุกสัตว์ ตัดสินใจใช้บริการในระดับมากกว่าเกษตรกรที่ไม่มีรถบรรทุกสัตว์

4) ปัจจัยด้านการฉีควัคซีนควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีรถบรรทุกสัตว์และไม่มีรถบรรทุกสัตว์แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ปัจจัยด้านนี้ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีรถบรรทุกสัตว์ตัดสินใจใช้บริการในระดับมากกว่าเกษตรกรที่ไม่มีรถบรรทุกสัตว์

5) ปัจจัยด้านจำนวนพ่อค้าซื้อสัตว์รายใหญ่มาก เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีรถบรรทุกสัตว์และไม่มีรถบรรทุกสัตว์แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ปัจจัยด้านนี้ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีรถบรรทุกสัตว์ตัดสินใจใช้บริการในระดับมากกว่าเกษตรกรที่ไม่มีรถบรรทุกสัตว์

6) ปัจจัยด้านราคาซื้อขายสัตว์สูง เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีรถบรรทุกสัตว์และไม่มีรถบรรทุกสัตว์แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ปัจจัยด้านนี้ เป็นมูลเหตุให้เกษตรกรที่มีรถบรรทุกสัตว์ตัดสินใจใช้บริการในระดับมากกว่าเกษตรกรที่ไม่มีรถบรรทุกสัตว์

5.1.5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1 แสดงว่า เกษตรกรที่นำโคกระบือมาขายในจำนวนที่แตกต่างกัน มีปัจจัยที่เป็นมูลเหตุในการตัดสินใจในการใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือแตกต่างกัน ประกอบด้วย (1) การมีคอกพักสัตว์ไว้คอยบริการเกษตรกรที่มาใช้บริการ และ (2) กำหนดอัตราค่าบริการได้อย่างเหมาะสม

ปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2 แสดงว่า เกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการค้าสัตว์แตกต่างกันมีปัจจัยที่เป็นมูลเหตุในการตัดสินใจในการใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือแตกต่างกัน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านราคาซื้อขายสัตว์สูง

ปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 3 แสดงว่า เกษตรกรที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีปัจจัยที่เป็นมูลเหตุในการตัดสินใจในเลือกการให้บริการตลาดนัดโค-กระบือแตกต่างกัน ประกอบด้วย (1) พนักงานและเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกตลอดการซื้อขาย (2) สถานที่ตั้งของตลาดนัดโค-กระบือ ตั้งอยู่ชานเมืองนอกเมืองหลักที่มีการคมนาคมสะดวก (3) ตลาดนัดโค-กระบือตั้งอยู่ใกล้กับบ้านพักของเกษตรกร (4) จำนวนผู้จำหน่ายอาหารเพียงพอต่อการให้บริการ (5) เจ้าหน้าที่มีความรวดเร็วในการให้บริการ (6) มีการให้บริการนอกเวลาทำการของตลาดนัดโค-กระบือ (7) การเรียกเก็บค่าผ่านประตูหรือค่าบริการตลาดถูกต้องและเป็นธรรม และ (8) สถานที่จำหน่ายอาหารมีความเหมาะสม

ปฏิเษรสมมุติฐานข้อที่ 4 แสดงว่า เกษตรกรที่มีและไม่มียานพาหนะบรรทุกสัตว์ มีปัจจัยที่เป็นมูลเหตุในการตัดสินใจในการใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือแตกต่างกัน ประกอบด้วย (1) พนักงานมีความกระตือรือร้นในการให้บริการ (2) สถานจอครถกว้างขวางเพียงพอต่อเกษตรกรที่มาใช้บริการ (3) การจัดวางสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการให้บริการ ได้อย่างเหมาะสม (4) การฉีดวัคซีนควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ (5) จำนวนพ่อค้าซื้อสัตว์รายใหญ่มาก และ (6) ราคาซื้อขายสัตว์สูง

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะแก่ผู้จัดการตลาดโค-กระบือ เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงตลาดนัดโค-กระบือที่ศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการให้บริการเกษตรกรแก่ผู้ใช้บริการ และสำหรับเกษตรกรหรือผู้ที่มีความประสงค์ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดตั้งตลาดนัดโค-กระบือ ดังนี้

5.2.1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้จัดการตลาดนัดโค-กระบือที่ศึกษา

ควรปรับปรุงสภาพพื้นที่ดำเนินการ โดยการยกระดับพื้นที่ของตลาดนัดให้สูงขึ้น เพื่อป้องกันน้ำท่วมขังพื้นดินทำให้ชื้นแฉะในช่วงฤดูฝน เพราะจากผลการศึกษา พบว่าตลาดนัดโค-กระบือที่ศึกษาประสบปัญหาในประเด็นพื้นที่ดำเนินการในช่วงฤดูฝนไม่เอื้ออำนวยต่อการให้บริการในระดับน้อย โดยเฉพาะตลาดนัดโค-กระบือในจังหวัดร้อยเอ็ดที่ศึกษา ประสบปัญหาในด้านนี้ในระดับมาก

5.2.1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับเกษตรกรที่จะจัดตั้งตลาดนัดโค-กระบือ

1) ด้านสถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อม ปัจจัยที่จำเป็นประกอบด้วย

1.1) ควรเลือกสถานที่ตั้งของตลาดนัดโค-กระบือให้อยู่ชิดกับถนนสายหลักเพื่อการคมนาคมขนส่งสะดวก และไม่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชนมากเกินไป เพราะจากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านสถานที่ตั้งตลาดนัดโค-กระบือมีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือในระดับมาก โดยเฉพาะเกษตรกรที่ใช้บริการมาจากจังหวัดอื่น เพราะทำให้เกษตรกรสามารถเดินทางใช้บริการได้อย่างสะดวก

1.2) ควรมีท่าเทียบรถไว้บริการเกษตรกรอย่างเพียงพอต่อการให้บริการทั้งนี้ก็เพื่ออำนวยความสะดวกให้เกษตรกรในการนำโคกระบือลงจากรถบรรทุก ในช่วงที่มีเกษตรกรเข้ามาใช้บริการพร้อมกันเป็นจำนวนมาก เพราะจากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการมีท่าเทียบไว้บริการอย่างเพียงพอมีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือในระดับมาก

1.3) ควรมีการให้บริการคอกพักสัตว์แก่เกษตรกรที่นำโคกระบือมาขายครั้งละเป็นจำนวนมาก ที่อยู่ไกลและเดินทางมาจากจังหวัดอื่น ทั้งนี้เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือมากขึ้น เพราะจากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่นำโคกระบือมาขาย 7 ตัวขึ้นไป มีระดับการตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือที่มีคอกพักสัตว์ไว้ให้บริการมากกว่าเกษตรกรที่นำโคกระบือมาขาย ไม่เกิน 3 ตัวและ 4 – 6 ตัว

1.4) ควรมีสถานที่จอดรถบรรทุกสัตว์ไว้บริการเกษตรกรอย่างพอเพียง เพราะจากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่มีรถบรรทุกสัตว์มีระดับการตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือที่มีสถานที่จอดรถมากกว่าเกษตรกรที่ไม่มีรถบรรทุก ซึ่งการมีเกษตรกรที่มีรถบรรทุกเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก ส่งผลดีต่อตลาดนัดโค-กระบือในด้านจำนวนเกษตรกรที่มาให้บริการ การกำหนดสถานที่จอดรถบรรทุกสัตว์อาจพิจารณาพร้อมกับขนาดและสภาพของพื้นที่ดำเนินการของตลาดนัดโค-กระบือเป็นหลัก ว่าเหมาะสมจะจัดสถานที่จอดรถไว้ส่วนใดของพื้นที่ดำเนินการ

1.5) ควรกำหนดวันและเวลาเปิดดำเนินการตลาดนัดโค-กระบือให้เหมาะสมไม่ตรงกับตลาดนัดใกล้เคียง เพราะจากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านกำหนดวันและเวลาเปิดดำเนินการตลาดนัดโค-กระบือ มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก เพราะสามารถช่วยเพิ่มช่องให้เกษตรกรและพ่อค้าซื้อสัตว์หมุนเวียนหมุนเวียนซื้อขายโคกระบือได้ตลอดสัปดาห์

1.6) ควรมีการกำหนดรูปแบบการจัดวางสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ โดยการวางแผนการใช้พื้นที่ดำเนินการให้สอดคล้องกับขนาดและสภาพพื้นที่ดำเนินการของตลาดนัด เพื่อจัดวางสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่เกษตรกรให้เพียงพอและเหมาะสมกับเกษตรกรผู้ให้บริการแต่ละประเภท ไม่ว่าจะเป็นในด้านท่าเทียบรถบรรทุกสัตว์ ด้านสถานที่จอดรถบรรทุก ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของตลาดนัดโค-กระบือ ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกษตรกรได้รับความสะดวกและรวดเร็วในการเข้าใช้บริการอย่างทัดเทียมกัน เพราะจากการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่มีรถบรรทุกสัตว์และไม่มีรถบรรทุกสัตว์มีระดับการตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือแตกต่างกัน

2) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

ควรมีการกำชับพนักงานที่ให้บริการในแต่ละจุดบริการให้มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรที่มาใช้บริการ เพราะจากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่ไม่มีรถบรรทุกมีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการมากกว่าเกษตรกรที่มีรถบรรทุก ซึ่งถึงแม้ว่าเกษตรกรที่มีรถบรรทุกจะได้รับบริการที่ดีอยู่แล้ว แต่ในช่วงที่เกษตรกรนำรถบรรทุกสัตว์ออกจากตลาดนัดโค-กระบือเพื่อกลับภูมิลำเนาเกษตรกรยังไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควรในการจราจรเท่าที่ควร

3) กระบวนการบริการด้านการซื้อขาย

ควรมีการนิควัดขึ้นป้องกันโรคระบาดสัตว์ทุกชนิดที่เปิดดำเนินการ เพราะจากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการนิควัดขึ้นป้องกันโรคระบาดสัตว์มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการมากกว่าเกษตรกรที่ไม่มีรถบรรทุกสัตว์ เพราะเกษตรกรเหล่านี้ส่วนใหญ่รับจ้างขนสัตว์จากเกษตรกรที่ไม่มีรถบรรทุกเข้ามาขายด้วย ซึ่งอาจไม่ทราบแหล่งที่มาของสัตว์ การนิควัดขึ้นควบคุมป้องกันโรคระบาดจึงเป็นอีกทางหนึ่ง ซึ่งจำเป็นต้องควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ ที่นำมาขายในตลาดนัดโค-กระบือและในพื้นที่เป็นปลายทางที่เกษตรกรนำโคกระบือไป

4) ด้านปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงาน

4.1) ควรประชาสัมพันธ์ให้พ่อค้าซื้อสัตว์รายใหญ่เข้ามาใช้บริการเพื่อรับซื้อสัตว์ที่เกษตรกรนำมาขาย เพราะจากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการมีพ่อค้าซื้อสัตว์รายใหญ่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในระดับมาก โดยเกษตรกรที่มีรถบรรทุกสัตว์เป็นของตนเอง มีผลต่อการตัดสินใจมากกว่าเกษตรกรที่ไม่มีรถบรรทุก เพราะทำให้เกษตรกรมีโอกาสขายโคกระบือได้หมดทุกตัวที่นำมา และยังช่วยลดต้นทุนค่าขนส่งจากการตระเวนขายโคกระบือตามแหล่งซื้อขายอื่นๆ ได้ และยังสามารถติดต่อตลาดนัดโค-กระบือในด้านจำนวนสัตว์ที่เกษตรกรนำมาขาย

4.2) ควรกำหนดราคาซื้อขายสัตว์ให้มีความพึงพอใจต่อเกษตรกรที่มีประสบการณ์การค้าโคกระบือแตกต่างกัน คือ กำหนดราคาในอัตราที่เกษตรกรที่มีประสบการณ์แตกต่างกันยินดีเข้ามาใช้บริการ เพราะจากผลการศึกษาพบว่า ด้านราคาซื้อสัตว์สูงมีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการของเกษตรกรที่มีประสบการณ์การค้าโคกระบือแตกต่างกัน

4.3) ควรจัดสถานที่จำหน่ายอาหารและจัดผู้มาจำหน่ายอาหารให้เหมาะสมกับจำนวนผู้มาใช้บริการ ทั้งนี้เพราะจากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 93.99 มาใช้บริการร้านอาหารในตลาดนัดโค-กระบือ โดยเฉพาะเกษตรกรที่เดินทางมาจากจังหวัดต่างจังหวัดมีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือด้านร้านอาหารมากกว่าเกษตรกรในพื้นที่

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาความต้องการซื้อโคกระบือของพ่อค้าซื้อสัตว์ในภูมิภาคต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่าพ่อค้าซื้อสัตว์ในภูมิภาคต่างๆ ต้องการโคกระบือที่มีลักษณะรูปร่างมาตรฐานอย่างไร เพื่อที่จะนำไปแนะนำเกษตรกรให้หาโคกระบือมาขายให้ตามความต้องการของพ่อค้าซื้อสัตว์

2) ควรศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจของเกษตรกรในการใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือในภูมิภาคต่างๆ เพื่อให้ปัจจัยทราบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการตลาดนัดโค-กระบือของเกษตรกร เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานตลาดนัดโค-กระบือให้มีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

